

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2014. szeptember 11.*

„EUMSZ 267. cikk — Nemzeti alkotmány — Kötelező jellegű, közbenső alkotmányossági felülvizsgálati eljárás — Annak vizsgálata, hogy valamely nemzeti jogszabály megfelel-e mind az uniós jognak, mind pedig a nemzeti alkotmánynak — Joghatóság és a határozatok végrehajtása a polgári és kereskedelmi ügyekben — Az alperes valamely tagállam területén lévő ismert lakóhelyének vagy tartózkodási helyének hiánya — Joghatóságot keletkeztető alperesi perbebocsátkozás — Távol lévő alperes ügygondnoka”

A C-112/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Gerichtshof (Ausztria) a Bírósághoz 2013. március 8-án érkezett, 2012. december 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **A**

és

B és társai

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök (előadó), Juhász E., A. Rosas, D. Šváby és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. február 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A képviseletében T. Frad Rechtsanwalt,
- B és társai képviseletében A. Egger Rechtsanwalt,
- az osztrák kormány képviseletében G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a francia kormány képviselőjében G. de Bergues, D. Colas és B. Beaupère-Manokha, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: L. D’Ascia avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében W. Bogensberger, H. Krämer és A.-M. Rouchaud-Joët, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2014. április 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 267. cikk, valamint a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001 L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítés: HL L 242., 2006.9.5., 6. o.) 24. cikkének az értelmezésére irányul.
- 2 E kérelem azon A, valamint B és társai között folyamatban lévő eljárásban került előterjesztésre, amelynek tárgya az ez utóbbiak által A ellen az osztrák bíróságok előtt benyújtott kártérítés iránti kereset.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 44/2001 rendelet (2), (11) és (12) preambulumbekzdése ekképpen fogalmaz:

„(2) A joghatóságra és a határozatok elismerésére vonatkozó nemzeti jogszabályok között fennálló egyes különbségek akadályozzák a belső piac megfelelő működését. A polgári és kereskedelmi ügyekben az e rendelet hatálya alá tartozó tagállamok határozatainak gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából elengedhetetlenül szükségesek a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére és az alaki követelmények egyszerűsítésére irányuló rendelkezések.

[...]

- (11) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg, és a joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a per tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő joghatósági okot kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.
- (12) Az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében.”

- 4 E rendelet 2. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

- 5 Az említett rendelet 3. cikke értelmében:

„(1) Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető.

(2) Különösen az I. mellékletben megállapított nemzeti joghatósági szabályokat nem lehet alkalmazni ezekre a személyekre.”

- 6 A 44/2001 rendelet II. fejezetének a „Megállapodás joghatóságról” című 7. szakaszának 24. cikke a következőt írja elő:

„E rendelet egyéb rendelkezései alapján fennálló joghatóságtól eltekintve, valamely tagállamnak az a bírósága rendelkezik joghatósággal, amely előtt az alperes perbe bocsátkozik. E szabály nem alkalmazható, amennyiben az alperes a bíróság joghatósága hiányának kifogásolása céljából jelent meg a bíróságon, vagy amennyiben a 22. cikk alapján más bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik.”

- 7 Ugyanezen rendelet 26. cikke, amely e fejezetnek „A joghatóság és az elfogadhatóság vizsgálata” című 8. szakaszában található, az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Amennyiben a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező alperes ellen másik tagállam bíróságán indítanak peres eljárást, és az alperes a bíróság előtt nem jelenik meg, a bíróság hivatalból megállapítja joghatóságának hiányát, kivéve, ha e rendelet rendelkezései alapján joghatósággal rendelkezik.

(2) A bíróság mindaddig felfüggeszti az eljárást, amíg meg nem bizonyosodik arról, hogy az alperes a védelméről történő gondoskodáshoz megfelelő időben kézhez vehette az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot, illetve valamennyi szükséges intézkedést megtették ennek érdekében.

[...]”

- 8 A 44/2001 rendelet „Elismerés és végrehajtás” című III. fejezetében található 34. cikkének 2. pontja úgy rendelkezik, hogy a határozat nem ismerhető el, amennyiben: „a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot nem kézbesítették az alperes részére megfelelő időben [helyesen: megfelelő időben és módon] ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson, kivéve, ha az alperes elmulasztotta a határozatot megtámadó eljárás kezdeményezését, annak ellenére, hogy lehetősége lett volna rá”.

Az osztrák jog

A szövetségi alkotmánytörvény

- 9 A szövetségi alkotmánytörvény (Bundes-Verfassungsgesetz, a továbbiakban: B-VG) 89. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében a rendes bíróságok alkotmányértés miatt nem semmisíthetik meg az egyszerű jogszabályokat. Ha az Oberster Gerichtshofnak vagy a másodfokon eljáró bíróságoknak kételei merülnek fel valamely egyszerű jogszabály alkotmányosságával kapcsolatban, az érintett egyszerű jogszabály megsemmisítése érdekében kérelemmel kell fordulniuk a Verfassungsgerichtshofhoz (alkotmánybíróság).

- 10 A B-VG 92. cikkének (1) bekezdése értelmében az Oberster Gerichtshof a végső fokon eljáró bíróság polgári és büntetőügyekben.
- 11 A B-VG 140. cikkének (1) bekezdése értelmében a Verfassungsgerichtshof jogosult ítéletet hozni az egyszerű jogszabályok alkotmányosságáról, többek között az Oberster Gerichtshof, valamint a másodfokon eljáró bíróságok kérelmére. A B-VG 140. cikkének (6) és (7) bekezdése szerint a Verfassungsgerichtshofnak valamely egyszerű jogszabályt annak alkotmányellenessége miatt megsemmisítő határozata általános hatállyal bír, és minden bíróságra és közigazgatási hatóságra kötelező.

A polgári perrendtartás

- 12 A polgári perrendtartás (Zivilprozessordnung, a továbbiakban: ZPO) 115. §-a főszabály szerint úgy rendelkezik, hogy az ismeretlen kézbesítési címmel rendelkező személyek részére a kézbesítést a hirdetmény hirdetményi adattárban (Ediktsdatei) történő közzétételével kell teljesíteni.
- 13 A ZPO 116. §-a értelmében:

„Azon személyek esetében, akik részére a kézbesítést a tartózkodási hely ismeretének hiányában csak hirdetmény útján lehet teljesíteni, a bíróságnak hivatalból vagy kérelemre ügygondnokot (a [ZPO] 9. §[-a]) kell rendelnie a távol lévő alperes részére, ha e személyeknek a részükre teljesítendő kézbesítés folytán jogaik védelme érdekében perbeli cselekményt kell végezniük, és különösen ha a kézbesítendő irat e személyeknek szóló idézést tartalmaz.”

- 14 A ZPO 117. §-a értelmében az ügygondnokrendelést hirdetmény útján kell közzétenni a hirdetményi adattárban.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 2009. október 12-én B és társai a Landesgericht Wien előtt kártérítési keresetet nyújtottak be A-val szemben, amelyben azt állítják, hogy A Kazahsztánban elrabolta férjüket, illetve apjukat.
- 16 Ami az osztrák bíróságok joghatóságát illeti, B és társai arra hivatkoztak, hogy A az eljáró bíróság illetékességi területén rendelkezik állandó lakóhellyel.
- 17 A Landesgericht Wien több, a keresetlevél kézbesítésére irányuló kísérletet tett, amelyek eredményeként megállapításra került, hogy A a kézbesítési címen már nem rendelkezik lakóhellyel. 2010. augusztus 27-én e bíróság B és társai kérelmére a ZPO 116. §-ának megfelelően ügygondnokot rendelt ki a távol lévő alperes részére (Abwesenheitskurator).
- 18 Ezen ügygondnok a kereset kézbesítését követően ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben a kereset elutasítását kérte, és számos érdemi kifogást fogalmazott meg, anélkül hogy az osztrák bíróságok joghatóságának fennállását vitatta volna.
- 19 Csupán ezek után lépett fel A képviselőjében egy általa meghatalmazott ügyvédi iroda, és vitatta az osztrák bíróságok joghatóságának fennállását. E tekintetben az ügyvédi iroda úgy érvelt, hogy az ügygondnok fellépése nem alapozhatta meg az osztrák bíróságok joghatóságát, amennyiben ezen ügygondnok nem állt kapcsolatban A-val, és nem ismerte a Kazahsztánban megvalósult releváns körülményeket. Lakóhelyére vonatkozóan A közölte, hogy Ausztriát az ellene indított kereset benyújtását megelőzően véglegesen elhagyta. Az életét fenyegető veszélyre hivatkozva A nem közölt információt e bírósággal a lakóhelyére vonatkozóan, de kérte, hogy a jövőben minden kézbesítést a meghatalmazott ügyvédi irodához teljesítsenek.

- 20 A Landesgericht Wien megállapította joghatóságának hiányát, és elutasította a keresetet. E bíróság megállapította, hogy A a Máltai Köztársaság területén rendelkezik lakóhellyel, és hogy az ügygondnok perbebocsátkozása nem minősül a 44/2001 rendelet 24. cikke értelmében vett perbebocsátkozásnak.
- 21 Az Oberlandesgericht Wien helyt adott a B és társai által e határozat ellen benyújtott fellebbezésnek, és elutasította a joghatóság hiányára vonatkozó kifogást. E bíróság álláspontja szerint a nemzeti bíróságok a 44/2001 rendelet 26. cikke alapján csupán akkor kötelesek ellenőrizni joghatóságuk fennállását, ha az alperes a bíróság előtt nem jelenik meg. Márpedig a távol lévő alperes érdekeinek védelmére köteles ügygondnok perbeli cselekményei az osztrák jog szerint a hagyományos módon meghatalmazott személy cselekményével azonos joghatásokat fejtenek ki.
- 22 A „felülvizsgálati kérelemmel” élt az Oberster Gerichtshof előtt, amely során arra hivatkozott, hogy sérült az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkében biztosított védelemhez való joga. Ellenben B és társai azt állították, hogy az EJEE, valamint a Charta e rendelkezései a hatékony jogorvoslathoz való alapvető joguk tiszteletben tartását is biztosítják, amennyiben a ZPO 116. §-a értelmében a távol lévő alperes részére ügygondnokot kell kirendelni.
- 23 Az Oberster Gerichtshof által szolgáltatott adatok szerint A a kereset benyújtásának időpontjában Máltán rendelkezett lakóhellyel. Mivel az A részére kirendelt ügygondnok nem vitatta az osztrák bíróságok joghatóságát, felmerül a kérdés, hogy az ezen ügygondnok által benyújtott ellenkérelem betudható-e A-nak, és ez utóbbi a 44/2001 rendelet 24. cikke értelmében vett „perbebocsátkozásának” minősül-e. E tekintetben az Oberster Gerichtshof megjegyzi, hogy a ZPO 116. §-a értelmében a távol lévő alperes ügygondnokának kiterjedt képviselési jogköre úgy is minősülhet, mint amely szükséges B és társai hatékony jogorvoslathoz való alapvető joga tiszteletben tartásához, és úgy is minősülhet, mint amely összeegyeztethetetlen A-nak a meghallgatáshoz való alapvető jogával.
- 24 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az uniós jog elsőbbsége elvének megfelelően a konkrét ügyben mellőzi az uniós joggal ellentétes jogszabályi rendelkezések alkalmazását. Márpedig a Verfassungsgerichtshof a 2012. március 14-i, U 466/11. sz. határozatában eltért ettől az ítélkezési gyakorlatától, amikor úgy ítélte meg, hogy a jogszabályok általános vizsgálatára irányuló eljárás („Verfahren der generellen Normenkontrolle”) keretében a nemzeti jogszabályok felett gyakorolt alkotmányossági vizsgálata a B-VG 140. cikke értelmében ki kell, hogy terjedjen a Charta rendelkezéseire. Ugyanis ezen eljárás keretében hivatkozni lehet előtte az EJEE-ben biztosított jogokra mint alkotmányos szintű jogokra. Ekképpen a Verfassungsgerichtshof szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következően az egyenértékűség elve megköveteli, hogy a jogszabályok ezen általános vizsgálata kiterjedjen a Charta által biztosított jogokra is.
- 25 Az Oberster Gerichtshof szerint e határozatnak az a következménye, hogy az osztrák bíróságok saját hatáskörükben nem mellőzhetik valamely Chartába ütköző jogszabály alkalmazását, hanem „a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó lehetőség sérelme nélkül” kötelesek e jogszabály általános jellegű megsemmisítésére irányuló kérelmet terjeszteni a Verfassungsgerichtshof elé. Ezenkívül ez utóbbi úgy ítélte meg, hogy olyan esetben, ha az osztrák alkotmány által biztosított valamely jog ugyanolyan hatállyal bír, mint a Charta által biztosított valamely jog, nem kell előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjeszteni a Bírósághoz az EUMSZ 267. cikk alapján. Ebben az esetben a Charta értelmezése nem releváns a valamely jogszabály általános jellegű megsemmisítésére irányuló kérelemről való határozathozatalhoz, amennyiben e határozat meghozható az osztrák alkotmány által biztosított jogok alapján.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az egyenértékűség elve megköveteli-e, hogy az alkotmányellenesség közbenső vizsgálatát kiterjesszék a Charta által biztosított jogokra, amennyiben ez a vizsgálat meghosszabbítaná az eljárás időtartamát, és megnövelné a költségeit. A Chartába ütköző

jogszabály megsemmisítése révén történő általános jogi rendezés célkitűzése az eljárás lezárását követően is elérhető. Ezenkívül az a körülmény, hogy az osztrák alkotmány által biztosított, illetve a Chartából következő valamely jog ugyanolyan hatállyal bír, nem mentesíthet az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének kötelezettsége alól. Nem zárható ki, hogy a Verfassungsgerichtshof ezen alapvető jogra vonatkozó értelmezése eltér a Bíróságétól, és következésképpen a határozata meggátolja a 44/2001 rendeletből származó kötelezettségek teljesítését.

27 E körülmények között az Oberster Gerichtshof felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Arra kell-e következtetni az uniós jog szerinti »egyenértékűség elvéből« az uniós jog alkalmazása során valamely olyan eljárási rendszer tekintetében, amelyben az érdemi döntésre hivatott rendes bíróságoknak a jogszabályok alkotmányellenességét is vizsgálniuk kell ugyan, a jogszabályok általános jellegű megsemmisítése azonban tilos számukra, mert arra sajátos módon szervezett alkotmánybíróság rendelkezik hatáskörrel, hogy a rendes bíróságoknak valamely jogszabálynak [a Charta] 47. cikkével fennálló ellentéte esetén az eljárás során az alkotmánybíróságot is meg kell keresniük a jogszabály általános jellegű megsemmisítése céljából, és nem érhetik be kizárólag a jogszabály konkrét ügyben történő alkalmazásának mellőzésével?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a Charta 47. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan eljárási rendelkezés, amelynek értelmében a joghatósággal nem rendelkező bíróság ügygondnokot rendel a nem megállapítható tartózkodási hellyel rendelkező távol lévő alperes részére, és ezen ügygondnok aztán »perbebocsátkozása« révén kötelező jelleggel joghatóságot keletkeztethet?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a [44/2001] rendelet 24. cikkét, hogy e rendelkezés értelmében véve csak akkor valósul meg az »alperes perbebocsátkozása«, ha maga az alperes vagy egy általa meghatalmazott jogi képviselő végezte a megfelelő perbeli cselekményt, vagy nem létezik korlátozás e tekintetben, és a perbebocsátkozás megvalósul akkor is, ha a tagállam joga szerint távol lévő alperes részére rendelt ügygondnok végzi ezt a perbeli cselekményt?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 28 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az uniós jogot és konkrétan az EUMSZ 267. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben is szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a másod-, illetve végső fokon eljáró rendes bíróságoknak, ha úgy vélik, hogy valamely nemzeti jogszabály a Charta 47. cikkébe ütközik, az előttük folyamatban lévő eljárás keretében a jogszabály általános jellegű megsemmisítése iránti kérelemmel kell fordulniuk az alkotmánybírósághoz, ahelyett hogy beérnék a jogszabály konkrét ügyben történő alkalmazásának mellőzésével.
- 29 Noha a kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésben kizárólag az egyenértékűség elvére hivatkozik a Verfassungsgerichtshof ítélkezési gyakorlatából következően, amely ezen elvre alapította azt a kötelezettséget, hogy minden, a Chartába ütköző jogszabály esetén annak általános jellegű megsemmisítése iránti kérelemmel kell élni nála, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásából kitűnik, hogy az előbbi bíróság különösen arra keresi a választ, hogy ezen ítélkezési gyakorlat összeegyeztethető-e a rendes bíróságok EUMSZ 267. cikk szerinti kötelezettségeivel és az uniós jog elsőbbségének elvével.

- 30 E tekintetben kitűnik az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, hogy a Verfassungsgerichtshofnak a jelen ítélet 24. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlata szerint a másod-, illetve végső fokon eljáró rendes bíróságoknak, ha úgy vélik, hogy valamely jogszabály a Chartába ütközik, a Verfassungsgerichtshofhoz kell fordulniuk, a B-VG 89. és 140. cikke szerinti, jogszabályok általános jellegű megsemmisítésére irányuló eljárás keretében. Tekintettel arra, hogy az ilyen, a jogszabályok általános jellegű megsemmisítése iránti kérelem benyújtására e rendes bíróságok előtt folyamatban lévő eljárás keretében kell, hogy sor kerüljön, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy e bíróságok az előttük folyamatban lévő jogvitát nem tudják azonnal eldönteni, úgy hogy a Chartába ütközőnek vélt jogszabály alkalmazását mellőzik.
- 31 Ezenkívül, ami ezen alkotmányjogi ítélkezési gyakorlatnak az EUMSZ 267. cikkből eredő kötelezettségekre vonatkozó következményeit illeti, a kérdést előterjesztő bíróság annak jelzésére szorítkozik, hogy az a kötelezettség, amelynek értelmében minden, a Chartába ütköző jogszabályt a Verfassungsgerichtshof elé kell terjeszteni, nem érinti az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bírósághoz való benyújtásának lehetőségét, azonban a kérdést előterjesztő bíróság nem fejt ki, hogy ez a lehetőség feltételekhez van-e kötve.
- 32 Kitűnik azonban a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratból – amelyben szerepel a Verfassungsgerichtshofnak a jelen ítélet 24. pontjában hivatkozott határozata –, hogy az a kötelezettség, hogy ilyen, a jogszabályok általános jellegű megsemmisítése iránti kérelmet terjesszenek a Verfassungsgerichtshof elé, nem érinti a rendes bíróságok azon lehetőségét, hogy – a Verfassungsgerichtshofnak a Bíróság Melki és Abdeli ügyben hozott ítéletéből (C-188/10 és C-189/10, EU:C:2010:363, 57. pont) kölcsönzött megfogalmazása értelmében – előzetes döntéshozatal céljából az általuk szükségesnek tartott bármely kérdéssel, az eljárás általuk megfelelőnek tartott bármely pillanatában, és akár az alkotmányosság vizsgálatára irányuló közbenső eljárást követően is a Bírósághoz forduljanak, továbbá hogy bármely szükséges, ideiglenes bírói védelmet biztosító intézkedést fogadjanak el, és hogy az ilyen közbenső eljárást követően az uniós joggal ellentétes nemzeti jogszabályi rendelkezés alkalmazását mellőzzék. E tekintetben – amint az a határozatának 42. pontjából kitűnik – a Verfassungsgerichtshof fontosnak tartja, hogy a Bíróság ne legyen megfosztva attól a lehetőségtől, hogy megvizsgálja a másodlagos uniós jog érvényességét az elsődleges jog és a Charta alapján.
- 33 E körülmények fényében kell válaszolni az első kérdésre.
- 34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikk hatáskört biztosít a Bíróságnak előzetes döntés meghozatalára mind a Szerződések és az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak értelmezése, mind ezen aktusok érvényessége tekintetében. E cikk második bekezdése akként rendelkezik, hogy valamely nemzeti bíróság ilyen kérdéseket terjeszthet a Bíróság elé, ha úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, e cikk harmadik bekezdése pedig akként, hogy a bíróság köteles a Bírósághoz fordulni, ha határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség.
- 35 Ebből elsősorban az következik, hogy noha bizonyos körülmények között előnyös lehet, ha az ügy tényállása világos, és ha a tisztán nemzeti jogi problémákat a kérdések Bíróság elé terjesztésével egyidejűleg rendezik (lásd: Irish Creamery Milk Suppliers Association és társai ítélet, 36/80 és 71/80, EU:C:1981:62, 6. pont; Meilicke-ítélet, C-83/91, EU:C:1992:332, 26. pont, valamint JämO-ítélet, C-236/98, EU:C:2000:173, 31. pont), a nemzeti bíróságok a lehető legszélesebb lehetőséggel rendelkeznek arra, hogy a Bírósághoz forduljanak, ha azt állapítják meg, hogy az előttük folyamatban lévő ügyben az uniós jog valamely rendelkezésének értelmezésére vagy érvényességére vonatkozó, az ő döntésüket igénylő kérdés merül fel (lásd különösen: Rheinmühlen-Düsseldorf ítélet, 166/73, EU:C:1974:3, 3. pont; Mecanarte-ítélet, C-348/89, EU:C:1991:278, 44. pont, Cartesio-ítélet, C-210/06, EU:C:2008:723, 88. pont, valamint Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 41. pont).

- 36 Másodsorban a Bíróság már megállapította, hogy az uniós jogi rendelkezéseket hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – eltekintve a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazásától, utólagosan is, anélkül hogy előzetesen kérelmeznie vagy várnia kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítésére (lásd különösen: Simmenthal-ítélet, 106/77, EU:C:1978:49, 21. és 24. pont; Filipiak-ítélet, C-314/08, EU:C:2009:719, 81. pont; Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, valamint Åkerberg Fransson-ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 45. pont).
- 37 Az uniós jog természetében rejlő követelményekkel ugyanis összeegyeztethetetlen valamely nemzeti jogrendszer minden olyan rendelkezése, illetve minden olyan jogalkotási, közigazgatási, vagy bírósági gyakorlat, amely csökkentené az uniós jog hatékonyságát azáltal, hogy megfosztja az e jog alkalmazására hatáskörrel rendelkező bíróságot azon jogtól, hogy már az alkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megtehessen annak érdekében, hogy az uniós normák teljes hatékonyságának esetleges akadályát képező nemzeti jogszabályi rendelkezések alkalmazását mellőzze (lásd: Simmenthal-ítélet, EU:C:1978:49, 22. pont, Factortame és társai ítélet, C-213/89, EU:C:1990:257, 20. pont, és Åkerberg Fransson-ítélet, EU:C:2013:105, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ilyen helyzet állna elő akkor, ha egy uniós jogi rendelkezés és egy nemzeti jogszabály közötti ellentmondás esetén az összeütközés feloldása nem az uniós jog alkalmazására hivatott bíróság számára lenne fenntartva, hanem egy másik, saját mérlegelési jogkörrel felruházott hatóság számára, még akkor is, ha az uniós jog teljes hatékonyságának ilyen akadályja csak átmeneti lenne (lásd: Simmenthal-ítélet, EU:C:1978:49, 23. pont, valamint Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 44. pont).
- 38 Harmadszor, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az a nemzeti bíróság, amelynek az uniós joggal kapcsolatos jogvitát kell eldöntenie, és amely úgy véli, hogy valamely nemzeti rendelkezés nemcsak hogy ellentétes az uniós joggal, de alkotmányellenes is, nem veszi el az EUMSZ 267. cikkben előírt azon lehetőségét, illetve nem mentesül az ott előírt azon kötelezettsége alól, hogy az uniós jog értelmezésével vagy érvényességével kapcsolatos kérdésekkel a Bírósághoz forduljon, azon tény miatt, hogy valamely belső jogi szabály alkotmányellenességének megállapítása az alkotmánybírósághoz kötelezően benyújtandó keresettől függ. Az uniós jog hatékonyságát ugyanis veszélyeztetné az, ha az alkotmánybírósághoz benyújtandó kötelező kereset létezése meggátolná az uniós jog által szabályozott jogvitával kapcsolatban eljáró nemzeti bíróságot abban, hogy éljen az EUMSZ 267. cikkben részére biztosított azon lehetőséggel, hogy az uniós jog értelmezésével vagy érvényességével kapcsolatos kérdéseket terjesszen a Bíróság elé azzal a céllal, hogy dönthessen arra vonatkozóan, hogy valamely nemzeti szabály azzal összeegyeztethető-e vagy sem (Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 A jelen ítélet 35–38. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel az EUMSZ 267. cikkel létrehozott, a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködési rendszer működése és az uniós jog elsőbbségének elve azt igényli, hogy a nemzeti bíróság – az eljárás általa megfelelőnek tartott bármely pillanatában, és akár az alkotmányosság vizsgálatára irányuló közbenső eljárást követően is – szabadon fordulhasson a Bírósághoz az általa szükségesnek tartott bármely kérdéssel előzetes döntéshozatal céljából (lásd ebben az értelemben: Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 51. és 52. pont).
- 40 Ezenkívül, amennyiben a nemzeti jog a jogszabályok általános jellegű vizsgálatára irányuló közbenső alkotmányossági eljárás megindítására irányuló kötelezettséget ír elő, az EUMSZ 267. cikkel létrehozott rendszer működése azt teszi szükségessé, hogy a nemzeti bíróság egyrészt szabadon fogadhasson el az uniós jogrend által biztosított jogok ideiglenes bírói védelmének biztosításához szükséges bármilyen intézkedést, másrészt pedig hogy – az ilyen közbenső eljárást követően – mellőzhesse az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés alkalmazását, amelyet az uniós joggal ellentétesnek ítél (lásd: Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 53. pont).

- 41 Végül, ami a valamely nemzeti alkotmány által biztosított alapvető jogoknak, illetve a Charta által biztosított ilyen jogoknak valamely, az uniós jogot a Charta 51. cikke (1) bekezdésének értelmében végrehajtó nemzeti jogszabályra való párhuzamos alkalmazását illeti, meg kell állapítani, hogy valamely olyan nemzeti jogszabály alkotmányosságának vizsgálatára irányuló közbenső eljárás elsőbbségi jellege, amely jogszabály tartalma valamely uniós irányelv kötelező rendelkezéseinek átültetésére korlátozódik, nem sértheti a Bíróság valamely uniós jogi aktus érvénytelenségének megállapítására irányuló kizárólagos hatáskörét, amely hatáskör célja a jogbiztonság garantálása az uniós jog egységes alkalmazásának biztosítása révén (lásd ebben az értelemben: Foto-Frost ítélet, 314/85, EU:C:1987:452, 15–20. pont; IATA és ELFAA ítélet, C-344/04, EU:C:2006:10, 27. pont; Lucchini-ítélet, C-119/05, EU:C:2007:434, 53. pont, valamint Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 54. pont).
- 42 Amennyiben ugyanis az alkotmányosság vizsgálatára irányuló közbenső eljárás elsőbbségi jellege valamely uniós irányelv kötelező rendelkezéseinek átültetésére korlátozódó nemzeti jogszabály miatt történő megsemmisítését eredményezi, hogy e jogszabály ellentétes a nemzeti alkotmánnyal, előfordulhat, hogy a Bíróság elveszíti azt a lehetőséget, hogy az ügy érdemében határozó, az érintett tagállambeli bíróságok kérésére megvizsgálja az említett irányelv érvényességét az elsődleges jog követelményeivel, és különösen a Chartában – amely Chartát az EUSZ 6. cikk a Szerződések tekintetében biztosítottal azonos jogi kötőerővel ruház fel – elismert jogokból eredő követelményekkel kapcsolatos, ugyanezen indokokhoz képest (Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 55. pont).
- 43 Azt megelőzően, hogy valamely uniós irányelv kötelező rendelkezéseinek átültetésére korlátozódó tartalommal rendelkező jogszabály alkotmányosságának közbenső vizsgálatára ugyanezen, az irányelv érvényességét megkérdőjelező indokok alapján sor kerülne, azok a tagállami bíróságok, amelyeknek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése értelmében – főszabály szerint – kötelesek kérdést terjeszteni a Bíróság elé az említett irányelv érvényességére vonatkozóan, majd ezt követően levonni a Bíróság által az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletből eredő következményeket, kivéve abban az esetben, ha maga az alkotmányosság közbenső vizsgálatát kezdeményező bíróság fordult a Bírósághoz ezzel a kérdéssel az említett cikk második bekezdése alapján. Valamely, ilyen tartalommal rendelkező, nemzeti átültető jogszabály esetében ugyanis – figyelemmel az irányelv átültetésére irányuló kötelezettségre – jellegét tekintve előzetes az a kérdés, hogy az irányelv érvényes-e (Melki és Abdeli ítélet, EU:C:2010:363, 56. pont).
- 44 Egyébiránt, ha valamely uniós jogi aktus végrehajtása keretében az uniós jog mérlegelési mozgásteret teremt a tagállamok számára, a nemzeti hatóságok és bíróságok továbbra is biztosíthatják a nemzeti alkotmányban szereplő alapvető jogok tiszteletben tartását, feltéve hogy az alapvető jogok védelme nemzeti szintjének alkalmazása nem veszélyezteti a Charta által meghatározott és a Bíróság által értelmezett védelmi szintet, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát (lásd ebben az értelemben: Melloni-ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 60. pont).
- 45 Ami az egyenértékűség elvét illeti, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében utal, meg kell jegyezni, hogy ezen elv értelmében azon keresetek eljárási szabályai, amelyek az egyén uniós jogból származó jogai védelmét hivatottak biztosítani, nem lehetnek kevésbé kedvezőek, mint a megfelelő belső jogi keresetek esetében (Transportes Urbanos y Servicios Generales ítélet, C-118/08, EU:C:2010:39, 33. pont, és Agroconsulting-04 ítélet, C-93/12, EU:C:2013:432, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig az egyenértékűség elvére való hivatkozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy a nemzeti eljárási szabályok alkalmazása során felmentse a nemzeti bíróságokat az EUMSZ 267. cikkből eredő követelmények szigorú tiszteletben tartása alól.
- 46 A fenti megfontolásokra tekintettel úgy kell válaszolni az első kérdésre, hogy az uniós jogot és konkrétan az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben is szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a másod-, illetve végső fokon eljáró rendes bíróságoknak, ha úgy vélik, hogy valamely nemzeti jogszabály a Charta 47. cikkébe ütközik, az előttük folyamatban lévő eljárás keretében a jogszabály általános jellegű megsemmisítése iránti kérelemmel

kell fordulniuk az alkotmánybírósághoz, ahelyett hogy beérnék a jogszabály konkrét ügyben történő alkalmazásának mellőzésével, amennyiben ezen eljárás elsődleges jellegének az a következménye, hogy – mind az ilyen kérelemnek a jogszabályok alkotmányossági vizsgálatát végző nemzeti bíróságnak való benyújtása előtt, mind az adott esetben e bíróságnak az említett kérelemről való határozata után – meggátolja, hogy e rendes bíróságok éljenek a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtására vonatkozó lehetőségükkel, vagy teljesítsék erre irányuló kötelezettségüket. Ellenben az uniós jogot és konkrétan az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás, amennyiben az említett rendes bíróságok továbbra is szabadon:

- fordulhatnak a Bírósághoz előzetes döntéshozatal céljából az általuk szükségesnek tartott bármely kérdéssel, az eljárás általuk megfelelőnek tartott bármely pillanatában, akár a jogszabályok általános jellegű vizsgálatára irányuló közbenső eljárást követően is,
- fogadhatnak el az uniós jogrend által biztosított jogok ideiglenes bírói védelmének biztosításához szükséges bármilyen intézkedést, valamint
- mellőzhetik – valamely ilyen közbenső eljárást követően – a szóban forgó nemzeti jogszabályi rendelkezés alkalmazását, ha azt az uniós joggal ellentétesnek ítélik.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a nemzeti szabályozás értelmezhető-e az uniós jog e követelményeinek megfelelően.

A második és a harmadik kérdésről

- 47 A kérdést előterjesztő bíróság a második és a harmadik kérdésével, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, lényegében arra keresi a választ, hogy a 44/2001 rendeletnek a Charta 47. cikkének fényében értelmezett 24. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely nemzeti bíróság ügygondnokot rendel az olyan távol lévő alperes részére, akinek ismert tartózkodási hely hiányában a keresetlevelet nem kézbesítették, ezen ügygondnoknak a nemzeti jogszabálynak megfelelő perbebocsátkozása egyenértékű ezen alperesnek e rendelet e bíróság joghatóságát megállapító 24. cikke értelmében vett perbebocsátkozásával.
- 48 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság megállapításai szerint akkor, amikor az alapeljárás az osztrák bíróságok előtt megkezdődött, A már nem rendelkezett lakóhellyel ebben a tagállamban. Ezenkívül e jogvita tárgya kártérítés iránti kereset olyan emberrablások miatt, amelyek nem Ausztriában, hanem Kazahsztánban történtek. Meg kell tehát állapítani, hogy az osztrák bíróságok joghatósága a 44/2001 rendelet 2. cikkének (1) bekezdéséből nem következik. Ezenkívül nem úgy tűnik, hogy az alapügy bármilyen kapcsolatban állna az osztrák területtel, amely alapján e rendelet rendelkezéseinek megfelelően e bíróságok joghatóságát meg lehetne állapítani, kivéve, ha A az említett rendelet 24. cikke értelmében perbe bocsátkozott az eljáró bíróság előtt.
- 49 E tekintetben kitűnik a Bíróságnak benyújtott ügyiratból, hogy a ZPO 116. §-a alapján kirendelt távol lévő alperes ügygondnoka kiterjedt képviseleti jogkörrel rendelkezik, amelybe beletartozik az a lehetőség is, hogy a távol lévő alperes nevében perbe bocsátkozzon.
- 50 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 44/2001 rendelet rendelkezéseit önálló módon kell értelmezni, alapvetően annak rendszerére és célkitűzéseire figyelemmel (lásd ebben az értelemben: Cartier parfums-lunettes és Axa Corporate Solutions Assurance ítélet, C-1/13, EU:C:2014:109, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, és Hi Hotel HCF ítélet, C-387/12, EU:C:2014:215, 24. pont).

- 51 Ezenkívül az uniós jognak – mint a 44/2001 rendeletnek – a rendelkezéseit az alapvető jogok fényében kell értelmezni, amelyek az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon általános jogelvek szerves részét képezik, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja, és amelyek immár a Charta részét képezik (lásd ebben az értelemben: Google Spain és Google ítélet, C-131/12, EU:C:2014:317, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 44/2001 rendelet minden rendelkezése az arról való gondoskodás iránti törekvést fejezi ki, hogy a rendelet célkitűzéseinek keretében a bírósági határozatok elfogadásához vezető eljárásokat a Charta 47. cikkében biztosított védelemhez való jog tiszteletben tartása mellett folytassák le (lásd: Hypoteční banka ítélet, C-327/10, EU:C:2011:745, 48. és 49. pont és G-ítélet, C-292/10, EU:C:2012:142, 47. és 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 E megfontolások fényében kell megvizsgálni, hogy a távol lévő alperes ügygondnokának perbebocsátkozása az említett rendelet 24. cikke értelmében vett perbebocsátkozásnak minősül-e ezen alperes részéről.
- 53 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy ez a 24. cikk a 44/2001 II. fejezetének a „Megállapodás joghatóságról” című 7. szakaszában található. Az említett 24. cikk első mondata az alperes perbebocsátkozásán alapuló joghatósági szabályt ír elő minden olyan jogvita esetében, ahol az eljáró bíróság joghatósága nem következik e rendelet egyéb rendelkezéseiből. E rendelkezést abban az esetben is alkalmazni kell, ha a bíróság előtt az említett rendelet rendelkezéseit megsértve indítottak eljárást, és azt jelenti, hogy az alperes perbebocsátkozása az eljáró bíróság joghatósága hallgatólagos elismerésének, és ezért a joghatósága kiterjesztésének tekinthető (lásd: ČPP Vienna Insurance Group ítélet, C-111/09, EU:C:2010:290, 21. pont, valamint Cartier parfums-lunettes és Axa Corporate Solutions Assurance ítélet, EU:C:2014:109, 34. pont).
- 54 Ekképpen, amint azt a főtanácsnok az indítványának 43. pontjában megjegyezte, a 44/2001 rendelet 24. cikkének első mondata szerinti, joghatóságról való hallgatólagos megállapodás az eljárás feleinek e joghatóságra vonatkozó tudatos döntésén alapul, ami azt feltételezi, hogy az alperesnek tudomása van a vele szemben indított eljárásról. Ellenben a távol lévő alperes, akinek a keresetlevelet nem kézbesítették, és akinek nincsen tudomása a vele szemben indított eljárásról, nem tekinthető úgy, mint aki hallgatólagosan elismeri az eljáró bíróság joghatóságát.
- 55 Ezenkívül a távol lévő alperes, akinek nincs tudomása a vele szemben indított eljárásról, valamint a távol lévő alperes ügygondnokának kirendelése nem adhatja meg ezen ügygondnok számára az összes szükséges információt az eljáró bíróság joghatóságának értékeléséhez, és nem teszi számára lehetővé, hogy ezt a joghatóságot hatékonyan vitassa, vagy hogy azt megalapozottan elfogadja. Ilyen körülmények között az említett ügygondnok perbebocsátkozása sem minősülhet úgy, mint amely hallgatólagos elismerést jelent ezen alperes részéről.
- 56 Másodszor meg kell jegyezni, hogy a 44/2001 rendelet keretében az eljáró bíróság joghatósága – amint az e rendelet 26. cikkéből és 34. cikkének 2. pontjából kitűnik – csak akkor képezi hivatalból vagy az alperes kérelme alapján gyakorolt bírósági felülvizsgálat tárgyát, ha ez az alperes mulasztó félnek minősülhet. Ilyen körülmények között a védelemhez való jog tiszteletben tartása azt követeli meg, hogy a jogi képviselő a 44/2001 rendelet értelmében érvényesen csak akkor bocsátkozhasson perbe az alperes nevében, ha ténylegesen képes a távol lévő alperes védelemhez való jogát biztosítani. Márpedig, amint az a Bíróságnak az új tagállamok csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.) 27. cikkének 2. pontjára, valamint a 44/2001 rendelet 34. cikkének 2. pontjára vonatkozó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, az az alperes, akinek nincs tudomása az ellene indított eljárásról, és akinek képviselőjében olyan ügyvéd vagy „ügygondnok” bocsátkozik perbe, akit ő nem hatalmazott meg, képtelen arra, hogy hatékonyan védekezzen, következésképpen e rendelkezés értelmében mulasztó félnek minősül, akkor is, ha az eljárás

kontradiktórius jellegű volt (lásd ebben az értelemben az említett 1968. szeptember 27-i, módosított egyezmény értelmezését illetően: Hendrikman és Feyen ítélet, C-78/95, EU:C:1996:380, 18. pont, valamint Hypoteční banka ítélet, EU:C:2011:745, 53. és 54. pont).

- 57 Harmadszor e rendelet 24. cikkének olyan értelmezése, amely szerint a távol lévő alperes ügygondnoka perbe bocsátkozhat az előbbi nevében, összeegyeztethetetlen az említett rendelet által meghatározott joghatósági szabályok célkitűzéseivel, amely szabályoknak – amint az az említett rendelet (11) preambulumbekzdéséből kitűnik – nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg. Ugyanis az alapügyben is szóban forgóhoz hasonló helyzetben, amikor a keresetlevelet nem kézbesítették A-nak, aki az eljáró bíróság tagállamától eltérő tagállamban rendelkezett lakóhellyel, nem minősíthető kiszámíthatónak az osztrák bíróságok joghatóságának az A számára kirendelt ügygondnok perbocsátkozása okán történő megállapítása.
- 58 Végül a felperesnek a Charta 47. cikkében biztosított hatékony jogorvoslathoz való joga – amelyet az alperesnek a 44/2001 rendelet keretében biztosított védelemhez való jogával együttesen kell érvényre juttatni (lásd ebben az értelemben: Hypoteční banka ítélet, EU:C:2011:745, 48. és 49. pont, valamint G-ítélet, EU:C:2012:142, 47. és 48. pont) –, ellentétben azzal, amit B és társai a Bíróságnak benyújtott észrevételeikben állítanak, nem követeli meg e rendelet 24. cikkének eltérő értelmezését.
- 59 E tekintetben B és társai megjegyzik, hogy az alapeljárás keretében A még mindig nem fedte fel a jelenlegi lakóhelyét, ekképpen megakadályozva a joghatósággal rendelkező bíróság megállapítását és a hatékony jogorvoslathoz való joguk gyakorlását. Ebben a helyzetben, az igazságszolgáltatás megtagadásának elkerülése, valamint a felperes és az alperes jogai közti megfelelő egyensúly biztosítása érdekében, az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően el kell fogadni, hogy a távol lévő alperes nevében ügygondnok bocsátkozhasson perbe a 44/2001 rendelet 24. cikke értelmében.
- 60 Márpedig, noha a Bíróság a Hypoteční banka ügyben hozott ítélet (EU:C:2011:745) és a G-ügyben hozott ítélet (EU:C:2012:142) alapjául szolgáló ügyek sajátos körülményei között úgy ítélte meg, hogy a Charta 47. cikkének fényében értelmezett 44/2001 rendelettel nem ellentétes az olyan távol lévő alperessel szembeni eljárás, amely során ez utóbbi nem tudta hatékonyan védeni magát, hangsúlyozta azt a tényt, hogy ezen alperesnek lehetősége van a védelemhez való joga érvényesítésére oly módon, hogy e rendelet 34. cikkének 2. pontja alapján kifogást emel a vele szemben hozott ítélet elismerése ellen (lásd ebben az értelemben: Hypoteční banka ítélet, EU:C:2011:745, 54. és 55. pont, valamint G-ítélet, C-292/10, EU:C:2012:142, 57. és 58. pont). Azonban az említett rendelet 34. cikkének 2. pontja alapján fennálló e jogorvoslati lehetőség azt feltételezi – amint az a jelen ítélet 56. pontjában megállapításra került –, hogy az alperes mulaszt, és hogy a távol lévő alperes ügygondnoka által végzett perbeli cselekmények nem egyenértékűek a távol lévő alperes ugyanezen rendelet szerinti perbebocsátkozásával. Ellenben a jelen esetben a ZPO 116. §-a szerint a távol lévő alperes ügygondnoka perbeli cselekményeinek az a hatása, hogy A-t úgy kell tekinteni, mint aki a nemzeti szabályozás értelmében perbe bocsátkozott az eljáró bíróság előtt. Márpedig a 44/2001 rendelet olyan értelmezése, amely szerint a távol lévő alperes ilyen ügygondnoka ezen alperes nevében perbe bocsátkozhat a 44/2001 rendelet 24. cikke szerint, nem minősíthető úgy, hogy megfelelő egyensúlyt teremt a hatékony jogorvoslathoz való jog és a védelemhez való jog között.
- 61 Következésképpen azt kell válaszolni a második és a harmadik kérdésre, hogy a 44/2001 rendeletnek a Charta 47. cikkének fényében értelmezett 24. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely nemzeti bíróság ügygondnokot rendel az olyan távol lévő alperes részére, akinek ismert tartózkodási hely hiányában a keresetlevelet nem kézbesítették, ezen ügygondnok nemzeti jogszabálynak megfelelő perbebocsátkozása nem egyenértékű ezen alperesnek e rendelet e bíróság joghatóságát megállapító 24. cikke értelmében vett perbebocsátkozásával.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az uniós jogot és konkrétan az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben is szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a másod-, illetve végső fokon eljáró rendes bíróságoknak, ha úgy vélik, hogy valamely nemzeti jogszabály az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkébe ütközik, az előttük folyamatban lévő eljárás keretében a jogszabály általános jellegű megsemmisítése iránti kérelemmel kell fordulniuk az alkotmánybírósághoz, ahelyett hogy beérnék a jogszabály konkrét ügyben történő alkalmazásának mellőzésével, amennyiben ezen eljárás elsődleges jellegének az a következménye, hogy – mind az ilyen kérelemnek a jogszabályok alkotmányossági vizsgálatát végző nemzeti bíróságnak való benyújtása előtt, mind az adott esetben e bíróságnak az említett kérelemről való határozata után – meggátolja, hogy e rendes bíróságok éljenek a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtására vonatkozó lehetőségükkel, vagy teljesítsék erre irányuló kötelezettségüket. Ellenben az uniós jogot és konkrétan az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás, amennyiben az említett rendes bíróságok továbbra is szabadon:**

- fordulhatnak a Bírósághoz előzetes döntéshozatal céljából az általuk szükségesnek tartott bármely kérdéssel, az eljárás általuk megfelelőnek tartott bármely pillanatában, akár a jogszabályok általános jellegű vizsgálatára irányuló közbenső eljárást követően is,
- fogadhatnak el az uniós jogrend által biztosított jogok ideiglenes bírói védelmének biztosításához szükséges bármilyen intézkedést, valamint
- mellőzhetik – valamely ilyen közbenső eljárást követően – a szóban forgó nemzeti jogszabályi rendelkezés alkalmazását, ha azt az uniós joggal ellentétesnek ítélik.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás értelmezhető-e az uniós jog e követelményeinek megfelelően.

2) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének fényében értelmezett 24. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely nemzeti bíróság ügygondnokot rendel az olyan távol lévő alperes részére, akinek ismert tartózkodási hely hiányában a keresetlevelet nem kézbesítették, ezen ügygondnok nemzeti jogszabálynak megfelelő perbebocsátkozása nem egyenértékű ezen alperesnek e rendelet e bíróság joghatóságát megállapító 24. cikke értelmében vett perbebocsátkozásával.**

Aláírások